

Kontakt dla mediów:

Luiza Sosnowska, PARP

e-mail: luiza_nowicka@parp.gov.pl

tel.: 880 524 959

Informacja prasowa
Warszawa, 20.07.2022 r.

Jubileuszowy raport PARP: MŚP niezaprzeczalnie najważniejszym ogniwem polskiej gospodarki

Przedsiębiorstwa – działające w Polsce – generują blisko trzy czwarte polskiego PKB. Największy wkład w PKB ma sektor MŚP, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorstwa. W przypadku MŚP najliczniejszą grupę stanowią firmy z sektora usług, a w dużych przedsiębiorstwach dominuje działalność przemysłowa. Sektor MŚP wciąż stanowi przeważającą większość przedsiębiorstw w Polsce – wynika z 25. edycji jubileuszowego „Raportu o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce”, przygotowanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP).

– 25 lat temu opublikowano pierwszy raport o stanie MŚP, opracowany przez PARP. Była to pierwsza publikacja w Polsce, przedstawiająca w sposób przystępny tak obszerny zestaw danych i analiz dotyczących różnych aspektów funkcjonowania sektora MŚP w naszym kraju. Kolejno ukazujące się wydania Raportu, pozwalają śledzić, jak na przestrzeni lat zmienia się polska przedsiębiorczość – w szczególności mikro, mała i średnia – będąca głównym przedmiotem analiz. Obraz wyłaniający się z danych jest bardzo korzystny – od czasu ukazania się pierwszego raportu w 1997 r., polska gospodarka odniosła wiele sukcesów. Skalę pozytywnych przemian, obrazuje m.in. systematyczny wzrost udziału firm MŚP w PKB – komentuje jubileuszowe wydanie raportu **Dariusz Budrowski**, prezes PARP.

Na przestrzeni ostatnich lat liczba nowo powstałych przedsiębiorstw była wyższa niż zlikwidowanych. Z danych zebranych w najnowszym „Raporcie o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce” wynika, że wciąż rośnie liczba aktywnych przedsiębiorstw w naszym kraju – w 2020 r. wynosiła blisko 2,3 mln.

– Liczba aktywnych firm od załamania w 2009 r. do końca 2020 r. wzrosła o 35%. Natomiast porównując dane z 2019 r. i 2020 r. mamy także wzrost – o 2,3%. To potwierdza ducha przedsiębiorczości Polaków, pomimo poważnych problemów, z jakimi zmagają się nie tylko Polska, ale cała gospodarka światowa – podkreśla **Dariusz Budrowski**.

Obserwując dane – dotyczące liczby przedsiębiorstw ze względu na klasę wielkości – można zauważyć, że w okresie 2008-2020 udział poszczególnych grup ulegał niewielkim wahaniom i utrzymywał się na zbliżonym poziomie. Mimo to, porównując strukturę firm w 2020 r. do tej z 2008 r., widać wzrost udziału mikroprzedsiębiorstw (o 1 p.p.) oraz spadek udziału firm

małych i średnich (odpowiednio o 0,7 p.p. i 0,2 p.p.). W 2020 r., względem 2019 r., wzrosła liczba aktywnych przedsiębiorstw w grupie firm mikro (o 2,3%) oraz małych (o 1,2%).

Mikroprzedsiębiorstwa, sektor usług i przemysłu – najważniejsze dla PKB

Sektor przedsiębiorstw wytwarza blisko trzy czwarte wartości PKB (72,3%), przy czym małe i średnie przedsiębiorstwa generują blisko co drugą złotówkę PKB (49,6%). Największy udział w tworzeniu PKB mają mikroprzedsiębiorstwa – około 30,6% (dane za 2019 r.).

Analiza udziału przedsiębiorstw w tworzeniu PKB ze względu na sektor gospodarki, pokazuje istotne różnice pomiędzy dużymi przedsiębiorstwami a MŚP. W przypadku tych ostatnich największe znaczenie ma sektor usług, którego udział w tworzeniu PKB wynosi 44,5%, podczas gdy w dużych firmach – 31,1%. Drugi w kolejności jest handel (26,1% – MŚP; 11,2% – duże firmy). Z kolei w dużych przedsiębiorstwach widocznie większy wkład w tworzenie PKB, w porównaniu z sektorem MŚP, ma przemysł (55,3% – duże firmy; 17,4% – MŚP), najmniejszy zaś budownictwo (2,4% – duże firmy; 12,0% – MŚP).

67% – tyle firm „przeżywa” pierwszy rok działalności

Dane pokazują, że pierwszy rok działalności przeżyły w Polsce nieco ponad dwie na trzy firmy. W 2020 r. powstało i rozpoczęło działalność 240 170 przedsiębiorstw, a do 2021 r. na rynku aktywnych było 160 048 z nich.

Spośród przedsiębiorstw utworzonych w 2020 r. najwyższe wskaźniki przeżycia pierwszego roku odnotowano w sekcjach: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (79,6%), Informacja i komunikacja (74,0%) oraz Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (74,0%). Najniższe odnotowano w sekcjach – Zakwaterowanie i gastronomia (58,5%) oraz Budownictwo (58,7%).

W układzie wojewódzkim najwyższą przeżywalność nowo powstałych firm odnotowano w: świętokrzyskim (74,4%) i mazowieckim (73,8%), najniższą w warmińsko-mazurskim (45,1%) i lubelskim (47,7%).

Wskaźnik przeżycia jest wyższy w kolejnych latach prowadzenia działalności. W przypadku przedsiębiorstw powstałych w roku 2016 – w 2021 roku nadal aktywnych było 118,6 tys. z nich, a wskaźnik przeżycia piątego roku (2021/2020) wyniósł 89,2%. To potwierdza regułę, że najwięcej przedsiębiorstw upada w pierwszym roku działalności.

Analiza rodzajów działalności pokazuje, że najwyższą przeżywalnością wśród firm powstałych w 2016 r. i działających nadal w roku 2021 charakteryzują się sekcje: Obsługa rynku nieruchomości (96,3%), Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (94,2%) oraz Przemysł (93,2%). Natomiast najniższą – Edukacja (62,2%) oraz Kultura i rekreacja (78,2%).

Mniej niż połowa, tj. 40,4% przedsiębiorstw, które przetrwały pięć lat, działa na rynku lokalnym, blisko jedna trzecia – na rynku krajowym (30,9%), co szóste na rynku regionalnym (16,1%), a co ósme – na międzynarodowym (12,6%).

Zatrudnienie minimalnie w dół

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. w sektorze przedsiębiorstw pracowało prawie 10 mln osób, co oznacza minimalny spadek (0,1%) w porównaniu z rokiem poprzednim. W przedsiębiorstwach sektora MŚP pracowało niemal 6,8 mln osób, tj. 67,8% ogólnej liczby pracujących w sektorze przedsiębiorstw. Tak jak w poprzednich latach najwięcej osób pracowało w mikroprzedsiębiorstwach (blisko 4,2 mln osób – 41,8% ogólnej liczby pracujących w sektorze przedsiębiorstw), znacznie mniej w średnich firmach (ponad 1,5 mln osób), a najmniej w małych (nieco ponad 1,0 mln). W dużych przedsiębiorstwach – pomimo ich niewielkiej liczebności – liczba pracujących była większa niż sumarycznie w małych i średnich firmach i wynosiła ponad 3,2 mln osób (32,2% ogólnej liczby pracujących).

Przeciętne zatrudnienie w całym sektorze przedsiębiorstw w 2020 r. wynosiło ponad 6,9 mln osób i było niższe od notowanego rok wcześniej o 75,1 tys. osób. Podobnie jak w poprzednich latach, największy udział w strukturze przeciętnego zatrudnienia miały przedsiębiorstwa duże (43,7%), najmniejszy – małe (13,7%). W sektorze MŚP przeciętne zatrudnienie w 2020 r. wyniosło ponad 3,9 mln osób (56,3%).

Biorąc pod uwagę branże, można stwierdzić, że najwięcej pracujących notuje się w sektorze usług (38,1%), natomiast jeśli chodzi o przeciętne zatrudnienie – w przemyśle (37,9%). Najmniej pracujących, ale też i zatrudnionych jest w budownictwie (odpowiednio 9,8% oraz 7,8%)

Wynagrodzenie w górę poza kulturą, rozrywką i rekreacją

W 2020 r., kolejny rok z rzędu, we wszystkich klasach wielkości przedsiębiorstw, nastąpił widoczny wzrost miesięcznego wynagrodzenia brutto na jednego zatrudnionego. Ogółem miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego zatrudnionego wynosiło 5 394 zł i było wyższe o 226 zł niż w roku poprzednim.

Poziom wynagrodzenia jest także silnie zróżnicowany w zależności od branży. Tradycyjnie, najwyższe jest w sekcji – Informacja i komunikacja (9614 zł), najniższe zaś w sekcji – Pozostała działalność usługowa (3474 zł). W 2020 r. – tak jak rok wcześniej – we wszystkich sekcjach, poza Kulturą, rozrywką i rekreacją, przeciętne wynagrodzenie brutto na jednego zatrudnionego było rok do roku wyższe.

Polski biznes napędzają rynki zagraniczne

Proces umiędzynarodowienia polskiej gospodarki od wielu lat utrzymuje się w trendzie wzrostowym, co m.in. wyraża rosnąca relacja eksportu wyrobów i usług do PKB. W latach 2010-2021 r. zwiększyła się z 39,9% do 60,7%. Od 2016 r. polska gospodarka jest bardziej zależna od popytu zewnętrznego niż krajowego, a polskie przedsiębiorstwa zajmują się w coraz większym stopniu zaspokajaniem popytu konsumentów zagranicznych niż polskich. Podobnie rzecz się ma z importem. W 2016 r. import zaspokajał już połowę popytu wewnętrznego. W 2021 r. jego udział wyniósł 58,9%, podczas gdy w 2010 r. stanowił jedynie 41,2%. Obie te tendencje wskazują, jak

szybko postępuje proces włączania się gospodarki polskiej do gospodarki światowej (głównie unijnej) i wchodzenia w stan głębokich wzajemnych współzależności gospodarki krajowej i innych krajów.

Koniunktura

W roku 2021 koniunktura w polskiej gospodarce została oceniona znacznie niżej niż w latach poprzednich (2016 – 2019). W tegorocznym badaniu tylko 10% respondentów uznało, że koniunktura w polskiej gospodarce jest lepsza niż przed rokiem, co jest wynikiem zdecydowanie niższym niż w 2019 r. (27%). 35% badanych miało poczucie, że koniunktura jest znacznie gorsza niż przed rokiem, zaś kolejnych 48% – że jest nieznacznie gorsza. Jeszcze nigdy w historii badania ocena koniunktury nie była tak niska.

Pandemia, choć stanowiła ogromne wyzwanie dla gospodarki, okazała się akceleratorem zmian także w sensie pozytywnym. Przede wszystkim zawdzięczamy jej przyspieszenie procesu transformacji cyfrowej. Ci, którzy postawili na e-commerce i innowacje zwiększyli swoje szanse na sukces. Zyskała branża IT, branża gamingowa, medyczna czy KEP (kurier, ekspres, paczka) i rozwijają się dynamicznie.

Warto zaznaczyć, że Polska wyszła z pandemii stosunkowo obronną ręką i na tle innych gospodarek wypada całkiem korzystnie. Według Komisji Europejskiej, w 2020 r., do którego odnosi się większość aktualnie dostępnych danych nt. sektora MŚP, spadek PKB w naszym kraju był jednym z najniższych w Unii Europejskiej (-2,8%). Lepszy wynik od Polski zanotowała tylko Litwa (-0,9%). Za Polską uplasowały się Estonia i Szwecja z wynikiem po -2,9%.

Rozpoczynający rok 2020 kryzys pandemiczny, który – jak się wydaje – stracił na swoim impencie w bieżącym roku, został jednak zastąpiony w dużej mierze kryzysem wynikającym z wojny u naszych wschodnich sąsiadów. Badanie zostało zrealizowane w początkach tego konfliktu, na tyle jednak późno, by było już jasne, że kryzys wywołany tą wojną raczej nie będzie chwilowy. Wiele wskazuje na to, że całemu światu, w tym Polsce, przyjdzie zmierzyć się z recesją.

Więcej informacji znajduje się w [„Raporcie o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce”](#).

Przygotowana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości 25. edycja „Raportu o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce” powstała na podstawie danych statystycznych przygotowanych na potrzeby Raportu przez GUS, danych publicznie dostępnych oraz wyników badań własnych PARP.